

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ СПОЖИВАЧІВ СІЛЬСЬКИХ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Кубарева І.В., Демянік К.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

socpharm@nuph.edu.ua

На сьогодні в умовах інтенсивного розвитку фармацевтичного ринку України його суб'єкти усвідомлюють необхідність практичного застосування маркетингових та фармакоекономічних досліджень у своїй діяльності. У зв'язку із зазначеним, актуальним постає питання своєчасного та оптимального забезпечення населення сільських регіонів України життєво необхідними лікарськими засобами (ЛЗ) з позицій соціально-економічної ефективності аптечних закладів та забезпечення доступності фармацевтичної допомоги для населення країни.

Враховуючи вищезазначене, **метою** нашого дослідження став аналіз ефективності витрат населення на ЛЗ в аптечних закладах, що розташовані у сільській місцевості на прикладі Черкаської області.

Для досягнення поставленої мети нами використано метод АВС-аналізу. В якості об'єкту досліджень використовувались звіти річних обсягів продажу ЛЗ мережі аптечних закладів Черкаської області та дані Державного реєстру ЛЗ України.

Сутність АВС-аналізу полягає у ранжуванні витрат на закупівлю ЛЗ від найбільш витратних до найменш витратних [3]. Відповідно до зазначеного нами розподілу ЛЗ залежно від обсягів споживання за трьома групами: група А – асортимент товарів, на які припадає 80% коштів споживачів від загальних витрат на ЛЗ; група В – рівень витрат споживачів склав не більше 15%; група С – ЛЗ, на які витрачено не більше 5% коштів споживачів відповідно.

За результатами АВС-аналізу обсягів продажу аптечної мережі, асортимент яких у середньому налічує 4299 торговельних найменувань ЛЗ, встановлено розподіл за витратами наступним чином: до групи «А» увійшло 1056ЛЗ за торговими назвами (24,56% від загальної кількості препаратів), обсяг витрат споживачів на їх закупівлю склав 79,98% від загального об'єму продажу ЛЗ аптечної мережі. До групи «В» увійшли 1211ЛЗ (28,17% кількості ЛЗ), обсяг витрат на які склав 15,04%, відповідно до групи «С» увійшло 2032 ЛЗ (47,27% асортименту аптечної мережі), що склало 4,98% від загальної суми витрат споживачів на ЛЗ. У ході подальших досліджень нами визначено розподіл реалізованих ЛЗ за АТС класифікацією (рис. 1) [1]. Так ЛЗ, що відносяться до анатомічної групи А займають найбільш питому вагу в обсязі споживання (17,96% від загальної кількості спожитих сільським населенням ЛЗ) та, відповідно, користуються найбільш високим попитом у сільського населення. Частка ЛЗ анатомічних груп С та N становила у структурі споживання відповідно 15,75% та 13,33%.

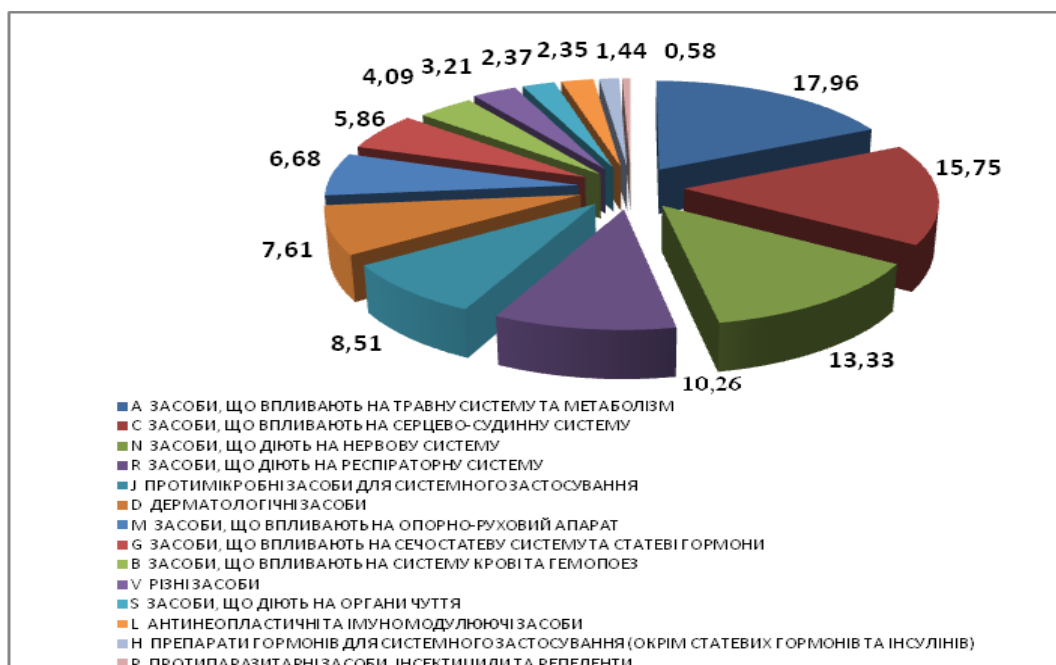

Рис. 1. Структура розподілу витрат споживачів на ЛЗ відповідно до АТС-класифікації, (%)

Таким чином, за результатами проведеного АВС-аналізу витрат споживачів на ЛЗ у сільській місцевості визначено превалювання показників витрат на ліки анатомічної групи А. Разом з тим, за даними центру медичної статистики МОЗ України найвищі показники захворюваності та смертності сільського населення характерні для серцево-судинних та онкологічних захворювань.

Узагальнюючи вищезазначене, перспективами подальших досліджень, є на нашу думку, перегляд та удосконалення асортименту ЛЗ сільських аптек, розробка та обґрунтування заходів з удосконалення структури споживання ліків, зокрема сільським населенням, з позицій соціально-економічної доцільності та фармакотерапевтичної ефективності, що дозволить знизити показники захворюваності та смертності серед сільського населення та сприятиме покращенню якості життя населення країни.

Список використаних джерел інформації:

1. Інформаційно-пошукова система «Державного реєстру лікарських засобів України» – Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua>
2. Наказ МОЗ України № 252 від 08.04.2014 р. «Про затвердження шостого випуску Державного формуляра лікарських засобів та забезпечення його доступності». Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20140408.
3. Фролов М. Ю. Методика проведення АВС/VEN аналіза / М. Ю. Фролов, О. Н. Барканова, О. В. Шаталова // Лекарственный вестник. – 2012. – Т. 6, № 6 (46). – С. 3-6.